

Nr. 116
Kaina 50 c.

Valčių iškelimo operacijai vadovauja vyresnysis leitenantas Darius Mineika. Operacijoje dalyvauja 11 profesinės kariuomenės tarnybos karių.

BOSTON, MA

BOSTONO LIETUVIŲ PASTANGOS ŠV. PETRO BAŽNYČIAI IŠSAUGOTI

Stengiantis to išvengti, buvo įkurtas judėjimas „Šv. Petro lietuviškos parapijos rėmėjai“, i

Grupė suorganizavo akciją, išreiškdamą protestą arkivyvų kupo spreadimui. Akcijos metu kalbėjo judėjimo vadai ir dalyviai. Amerikoje gimę ir naujai čia atvykę lietuviai, prelatas Konstantas, giedant „Marija Marija“, bažnyčia buvo apjuosta žmonių rankomis ir tautinėmis juostomis, išreiškiant mūsų visų solidarumą pasipriešinėti bažnyčios uždarymui. Akcijos pabaigoje į dangų buvo paleista 100 baltų balionų — kaip viltis, kad lietuvių bažnyčia dar gyvuos 100 metų. Akcija tęsėsi bažnyčios salėje, prisimenant ir pagerbiant birželio 14-osios Sibiro tremtinius ir bažnyčių bei religijos persekiojimą sovietų okupuotoje Lietuvoje.

R. G

DETROIT, MI

Dievo Apvaizdos, Southfield, MI, lietuvių parapijos taryba. Iš kairės: Paulius Butkūnas, Regina Puškorienė, klebonas kun. Ričardas Repšys, Kastytis Giedraitis, Janina Udrienė, Izabele Korsakienė, Juozas Orentas, Kazys Kizlauskas, Kestutis Černis. Tarybai dar priklauso Alma Butkūnienė, Mykolas Abarius ir Valentina Rauckienė.

ŠV. ANTANO ŠVENTĖ — ATLAIDAI

Po Mišių susirinko pilna svetainė parapijiečių, jų draugų ir svečių net iš tolimesnių vietovių. Parapijos šeimininkė Pranciška Telvičienė su talkininkijai pagalba paruošė puikias vaišes. Parapijos moterų šiekėnė daug skanių pvarų. Ir

koks įvairumas! Veikė gėrimų bufetas ir gausių laimikių traukimai. Po laimėjimų klebonas kun. Alfonsas Babonas padėjo visiems darbininkams, talkininkams, visiems atsilankiusiems ir parėmusiems Šv. Antano parapiją. Antano/Anthonis vardinį progą, kun. Babonas pasveikino mūsų parapijos Antaną Lelevičių, Antaniną Leparskienę, Antaną Osteiką, Antaniną Petrauskienę, Antaną Strakį ir Antaną Zapracką.

Dalyviai džiaugėsi savo laimėjimais, o ypač turėjo gerą progą smagiai praleisti sekmadienio popietę, pabendraudami su draugais ir artimaisiais, o tuo patiu paremdami ir savo parapiją. Šventė praėjo pakilia ir šilta nuotaika.

Regina Juškaitė-Švobienė

Stengtis savame krašte susisukti sau lizdelį

LIETUVIŠKI TELKINIAI PIETŲ AMERIJOJE PRIEŠ 66 METUS

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

Vasario 6 d. lietuvių bažnyčioje buvo ypatingos iškilmės: nes tą dieną prasidėjo mokslo metai. Po to autorius su bendradrakeiviai buvo pakviesti į viešą šeimoms namus, kur rado daug jaunimo. „Kun. Arminas su jaunimu traukė atmintina

Keletas lietuvių šiame mieste jau buvo praturtėję iš savo amato ir turėjo automobilius, bet tiktai keletas. Neapsakomą skurdą kentėjo lietuviai kavos plantacijose, ypač tie, kuriuos agentai Lietuvoje prikalbindavo vaziuoti Brazilijon dykai. Juos ten nuo laivo tiesiog paimdavo į kavos plantacijas ir pristatydavo prie darbo. Dirbo nuo tamosi iki tamos, nežinodami kiek užsidirba. Valgyti duodavo tik ryžių ir pupelių po

Namukai mažyčiai vieno-dviejų kambarelių. Iš lauko surtidijusia skarda apkalto, viduryj sienos pliki pagaliai, be langų, tik duryse yra langiukai. Kaip saulė įkaitina, tai nėra dur detis, o žiemą šalta. Ten daug lietuvių žuva vien iš bado, ypatingai tie, kurie dirbdami, pinigus pralaidoklajauja, o, netekus darbo, badojauja. Nueina prie jūrų, susikrauna iš akmenų šiokią topkį lindyne ir ten gyvena kaip žverelis. Išalkus pasi- gauna žuvis ir taip vien žuvim ginaui nuo bado.

Tačiau lietuvių turėjo lietu-

„Iš pradžių buvo smarkiai įsivyravęs socialistinis, komunistinis, anarkistinis gaivalas“. Nuo 1930 metų įsigijo tautiška katalikiškų pradžios mokyklų. Vaikų švietimo srityje Argentinos lietuviai turėjo tris mokykles.

Čileje sutiko porą lietuvių salesiečių studentų ir vieną lietuvaite salesietę. „Daugiau lietuvių visoje Čilės valstijoje negirdėjome“. Neutikto lietuvių nei Peru, Panamos kanalo zonoje, Jamaikoje ar Kuboje.

Knygėles pabaigoje autorius duoda patarimų. „Iš to, ką paty-

Knygelės autorius iškelia ir lietuviškumo reikalus. „Ap-svarčius visas gyvenimo sąly-gas Pietų Amerikos darbininkai Lietuvoje, matome, kad savo tėvynėje biednuomenei yra ge-riau gyventi, nes visur savi žmo-nės, sava kalba, klimatas pri-prastas, darbas žinomas, savi papročiai, savas valgis ir t.t. Lietuvos darbininkas turėtų la-biau myleti savo prigimtą šalį ir stengtis savyje krašte susisuk-ti sau lizdelį ir nesvajoti kuni-nors kitur laimes ieškoti“.

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.
Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Mūsų laikraštis pasiekia, pakvitatimų už prenumaratą nesunčiamo. Prie pavojais ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Drugo penerumata yra mokama is anksto.			
	Metams	1/2 metu	3 men.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik sestadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Uzsakant i Lietuva:			
Oro pastu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu pastu	\$100.00	\$55.00	
Tik sestadienio laida oro pastu			
	\$160.00	\$85.00	
Tik sestadienio laida reguliariu pastu			
	\$55.00		

Vyriausia redaktore – Danutė Bindokienė
Administratorių – Valentas Krumpelis
Moderatoriai – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso save nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome paskirti kopiją
 administrac@draugas.org
 redakcija@draugas.org
 rastine@draugas.org
 skelbimai@draugas.org

El-paštas:

DR. TOMAS ZUBINAS
DANTŲ GYDYTOJAS
4560 W. 103rd. St.,
Oak Lawn, IL 60453
Tel. 708-423-5155.

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbarne lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 516
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIJ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už priemamą kainą.
Susitarimai kalbėti angliskai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS—ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

KARALIAUČIAUS KRAŠTAS

SUSIÈJOME

Prasminga dovana – 5 āžuoluukai, kuriuos išpareižojo pas sodinti Lazdynėliuose Gumbinės lietuvių kultūros bendrija.

Po oficialiosios dalies krasto lietuviukus mokė tradicinių šokių, žaidimų, dainų keli Vilniaus rajono mokytojai. Didelis būrys (apie 120) mokinių buvo patenkinti tomis pamokėlėmis: svečių buvo pavaišinti lietuviški ka duona, saldinais, apdovano ti kitomis dovanėlėmis.

Vilnijos lietuviai kvietė ne-
nutraukti ryšių, kvietė Kara-
liaučiaus lietuvių vaikus vasarą
paviešėti jų šeimose. Gražus
mostas. Karaliaučiaus mokyto-
jai buvo pakviesti kitamet at-
vykti į Vilniaus rajoną ir taip
pratesti užsimezgsia draugystę.

Vanda Vasiliauskiene

ATLEIDIMUI BŪTINAI REIKALINGA ATGAILA

Visuomeninės organizacijos Lietuvos Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos pirmininko, Tėvynės sąjungos pirmininko pavaduotojo Seimo nario Povilo Jakučionio pranešimas, minint 63-ąsias masinių trėmimų pradžios metines iškilmingame LR Seimo posėdyje.

Šiandien minime 1941 m. birželio 14-osios dienos pirmųjų masinių Lietuvos gyventojų trėmimų į pačias atšiauriausias Sovietų Sąjungos vietas 63-ąją sukaktį. Ši diena yra vadinama Vilties ir Gedulo diena. Viltis sugrįžti į tėvynę guodė ir stiprino mus tenai, tremtyje ir lageriuose. Viltis guodžia dabar, kad jau niekada ir niekur nebeprisikartos tokios baisios nekalčių žmonių egzekucijos. Gedulas buvo tada, regint artimųjų ar bendro likimo brolių bei sesių mirtį. Gedulas dabar, paminint milžiniškas lietuvių tautos ir visų Lietuvos gyventojų netektis.

Kartais girdime balsus, kad nereikia, kad užtenka gėdėti, reikia veržliai žengti pirmyn į naują, šviesesnį, geresnį gyvenimą, kad ašaros tik trukdo. Kieno tai balsai? Jei tai jaunių, kuriuos mes, buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai, laiminame ir su džiaugsmu palydime į naują, laimesnį už mūsų buvusį gyvenimą (žinoma, nepabėgant iš Lietuvos).

Ar tas balsas yra mūsų bendramyčių, buvusių okupantų, kolaborantų. Jie labai norėtų, kad būtų greitai ir visai užmirštas juos gyvenimo tarpinis. Jiems užmiršimas gali ateiti tik po atleidimo ir po sustaigymo, o atleidimui yra būtina sąlyga — atgaila. Deja, atgailos ženklų nėra. Tada reikalingas teismas. Bet teismo, taip pat nėra. Taip ir kybo pakabinti tarp netiesos ir teisybės. Ir laukiame. Galbūt Dievo teismo.

Per 50 metų okupacijos buvo sunaikintas Lietuvos valsty-

bingumas ir visas Lietuvos ūkis. Lietuva neteko kas trečio savo gyventojų. Tai ištremtieji, išvartieji, nuo teroro pabėgę, į kalėjimus sugrūsti, nužudyti ir nukankinti, badu ir šalčiu numarinti žmonės. Nusikaltimų eibėse, ypač nežmoniškas buvo žydų tautos naikinimas. Lietuvai nedraugiški žmonės be pagrindo prikašioja kolaboravimą su naciais, Lietuvos gyventojams ne vienas okupantas nebuvo nei geresnis, nei švelnesnis. Nacizmas ir komunizmas — tai broliai dvyniai, vienodi nusikaltėliai. Tik nacizmas jau seniai pasmerktas ir nubaustas Niurnberge, o komunistinių nusikaltėlių Niurnbergas vis dar laukia. Tikimės ir viliamės, kad teisingumo diena netrukus ateis. Ne dėl keršto, o dėl žmonių sąaugumo ir dėl teisingumo. Yra žmonių teisinančių sovietinį terorą, esą jis buvo dėl pasipriešinimo kovos, bet iš tikrųjų teroras ir represijos sukėlė būtą žūtutinį pasipriešinimą, o ne atvirksčiai.

Koks pasipriešinimas galėjo sąlygoti 1940–1941 m. terorą ir birželio 14 d. trėmimus? Tada jau nebuvo pasipriešinimo, tačiau iki šios datos, okupantai uždarė ir kalėjimus apie 6,500 asmenų. Kolaborantas Antanas Snieckus patvirtino pagal Maskvos instrukcijas sudarytą arti 30,000 asmenų, pavadintų „Liaudies priešais“ sąrašą. Šiame sąraše daugiausiai mokytojų. Po jų seka nepriklausomos Lietuvos valstybės tarnautojai, inteligentai, ūkininkai. Kiekvienam protingam žmogui turi kilti klausimas, kas gi yra toji liaudis, jeigu mokytojai yra jos

priešai?

Dauguma iš šio sąrašo, birželio 14 d. 1,200 gyvulinių vargonų buvo ištremti tiesiai į mirtį. Ir ištremti su šeimomis, mat rauta su šaknimis. Nešios moterys, kūdikiai, vaikai, seneliai, ligoniai, visi jie buvo tos baisiosios „Liaudies priešai“. Pusė pirmųjų tremtinių negrįžo. Tokiems nusikaltimams prieš žmoniškumą, demokratinius pasaulis seniai davė įvertinimą, tai genocidas — tautinės ir socialinės grupės naikinimas. Tačiau tas pats demokratinis pasaulis nėra bešališkas, jis genocidu pripažįsta tik vienos tautos naikinimą.

Buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai nerimauja, girdėdami ketinimus Lietuvoje vėl atkurti kruvinąją Komunistų partiją. Sielvartauja dėl to, kad už milijoną galima nusipirkti Respublikos prezidentą, arba įsteigti savo privačią politinę partiją. Kad Lietuvoje yra ir teisėsauga, ir teisėtvara, betruks ta teisingumo ir teisybės. Žmonės, kurie visą savo sąmoningą gyvenimą kovojo ir kentėjo dėl teisybės ir dėl laisvės, yra nusivylę matydami tik pinigų galimą.

Mes pasigendame savo valstybės demesio ir rūpestio. Ji dažnai palieka mus vienišus kovoje dėl duonos kąsnio, dėl būsimo ar dėl sveikatos, kuri liko Sibire. Štai Socialinės apsaugos ir darbo ministerija palieka patiemis tremtiniais išsireikauti iš Rusijos žmonių kompensacijas už ten sužalotą sveikatą. Valstybės saugumo departamentą Liustracijos komisija dangsto ir slepia nepripažinčius slaptuosius KGB agentus.

Antrojo pasaulinio karo veteranams, po karo atsukusiems ginklus prieš savo tautą, mokamos tos patios valstybinės nukentėjusių asmenų pensijos be jokio jų veiklos patikrinimo. Tuo tarpu politiniai kaliniai visi turėjo praeiti žeminančias reabilitacijos procedūras. Aukščiausiojo Teismo išibėgėja deereabilitavimo procesai, kur vel gi be aplinkybių tyrimo skaitomi tik seni KGB „trojku“ kaltinimai, o vykdę represijas asmenys nebaudžiami. Ar visa tai tinka NATO ir Europos Sąjungos valstybei? Per 10 metų nukentėjusių asmenų pensiją infliacija sugraužė perpus. Ji, deja, nedidina. Grįžtantiems iš Sibiro tremtiniais kasmet suteikiama 20-30 butų, o jų laukia per 800 šeimų. Stovintys eilės gale butą galbūt gaus po 40 metų.

Ar tai galima pavadinti valstybės rūpestiu? Okupacijos padarytos žalos atlyginimas, žinoma, palengvintų represuotų asmenų dalį, bet Vyriausybė jos iš Rusijos nenka tereikalauja. Ir visko čia neišvardinsi.

Vis dėlto norėčiau padėkoti Seimo valdybai už šį iškilmingą tautos tragedijos metinių paminėjimą. Ir tuo pačiu dar kartą visi mes, buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai, primename, kad laukiamo paminėjimo problemų pozityvaus sprendimo, kad tragiškų datų paminėjimai netaptų vien negyjančių žaidimų draskymu, bet būtų gydomoju balzamu. Linkiu mums visiems, kad gėdos ir gedulo skausmas vis mažėtų, o vilties ugnelė vis skaisčiau šviestų. Ir tam tereikia tik teisingumo.

K. PRUNSKIENĖ — PREZIDENTĖ, V. USPASKICH — PREMJERAS?

ANDRIUS KUBILIUS

Prezidento rinkimų ir rinkimų į Europos Parlamentą rezultatus vertinau kaip pakankamai sėkmingus Tėvynės sąjungai.

Prezidento rinkimuose mūsų remtas Petras Auštrevičius, kaip pirmą kartą dalyvaujantis politinėje kampanijoje, ir pakankamai trumpoje politinėje kampanijoje, mano įsitikinimu, pasirodė sėkmingai. Mūsų planui pasiekti, kad antrajame rinkimų rate liktų Valdas Adamkus ir Petras Auštrevičius, iki sėkmės pritruko labai nedaug. Planas buvo realus, racionalus ir galėjo būti įgyvendintas. Jeigu jis būtų pavykęs, šiandien būtų buvę žymiai ramiau.

Tenka apgailestauti, kad dalis valstybiškai mąstančių žmonių neparėmė mūsų plano, o kai kas ir aktyviai jam prieš-

nosi bei jį kritikavo, todėl artimiausias dvi savaites turėsime daug nerimo.

Manau, kad Petriui Auštrevičiui pakenkė paskutiniai Viktor Uspaskich pareiškimai, kurie sukėlė daug sumaišties mūsų rinkėjų tarpe ir, ko gero, pačios Darbo partijos rinkėjų tarpe. Lyginant Darbo partijos ir P. Auštrevičiaus rezultatus atskirose apygardose, tenka konstatuoti, kad Darbo partijos parama P. Auštrevičiui buvo labiau formali, nelabai įtikinanti ir nelabai žymi.

Kita vertus, prezidento rinkimai Lietuvoje parodė, kad daug yra protesto balsų. Aš netikėjau, kad Kazimiera Prunskienė galėtų tiek surinkti rinkėjų balsų. Be abejo, Kazimierai Prunskienei padėjo paskutinių dienų prieš rinkimus V. Uspaskich ir R. Pakso pareiškimai. Todėl rinkimus stebėti nebuvo ramu. Manau, kad K. Prun-

kienė paskutinėmis dienomis staiga kilo į viršų dėsninai.

Akivaizdu, kad antrajame prezidentų rinkimų rate, mes remsime Valdą Adamkų. Nors formalų sprendimą darysime Tėvynės sąjungos prezidento posėdyje, bet, esu įsitikinęs, kad partija taip pat jį parems. Galui prognozuoti, kad Valdo Adamkaus varžybos su Kazimiera Prunskiene bus nelengvos. Norėčiau tikėtis geros pabaigos ir Valdo Adamkaus pergalės, bet šiandien to prognozuoti neįmanoma. Stebime labai daug panašumų su praėjusiais rinkimais. To buvo galima nesunkiai išvengti.

Ir mūsų partijos rinkimų į Europos parlamentą rezultatus vertinu teigiamai. Mes pasirodėme kaip stipriausia dešinioji partija. Socialdemokratų grubi ir nesąžininga ataka prieš mus, naudojant „Mazeikių naftos“ kortą, socialdemokratams nepa-

dėjo, dar daugiau, pati Socialdemokratų partija patyrė didžiulį pralaimėjimą. Ir tai yra vienas ryškiausių rinkimų rezultatų, kurie leidžia prognozuoti ir būsimųjų Seimo rinkimų rezultatus.

Pradedame intensyvią pasirengimo Seimo rinkimams tarpiną. Yra galimybių sutelkti dešiniąsias jėgas, ir, kaip rodo šie rinkimai, pakankamai sėkmingai pasirodyti. Pagrindinis tikslas — neleisti populistinei Darbo partijai užvaldyti Seimo, nes toks vaizdelis: Kazimiera Prunskienė — prezidentė, o Viktor Uspaskich — premjeras daugeliui lietuvių iš tiesų gali būti panašus į baisų sapną. Ir turėtume pasakyti, kad tai Socialdemokratų valdymo pasekmė. Lietuva turi galimybių išvengti tokios perspektyvos, bet tam reikia visų europietiško partijų sveiko proto ir savo atsakomybės suvokimo.

JAV ambasada
Vilnius

SES. ONA MIKAILAITĖ

Atsisveikinant su prezidentu Reagan

Kas lietuviams buvo prezidentas Ronald Reagan? Lietuvos lietuviai jį gerbė dėl jo antikomunistinio nusistatymo. Jam tapus JAV prezidentu 1980 m., Sovietų Sąjunga jau buvo 64 metų amžiaus — pensininkė, griūvanti iš vidaus, nors Vakaruose dar ne visi tai suvokė. Ronald Reagan suprato, jog Maskvos vėžys nepagydomas ir todėl jis aštuonerius metus nenulstamai dirbo, kad galas ateitų greit. Pasiskelbęs, jog Sovietų Sąjunga, tai „blogio imperija“ — dėl ko jį žiauriai kritikavo liberalai, prez. Reagan savo nuostatos nekeitė.

JAV gyvenantys lietuviai prez. Reagan vertino įvairiai — nors daugumas taip pat džiaugėsi jo kova prieš komunizmą. Septyniadesimtmetyje JAV prezidentai kalbėjo apie „dėtentę“. Prez. Reagan toms kalboms padarė galą. Jis buvo ir liko giliai įsitikinęs, jog sovietinė sistema bloga, pavergianti žmogų, o jos vadovai jautėsi turį teisę meluoti, suklikti ir daryti kitokių nusikaltimų.

Savo pirmosios kadencijos pradžioje, kai prez. Reagan buvo pašautas, kaip ir popiežius Jonas Paulius II — tais pačiais 1981 m., jis, pasak žmonos, daug meldėsi — ne vien už save, bet ir už jauną vyrą Hinckley, norėjusį jį nužudyti. Kardinolas Cooke prez. Reagan aplankė Baltuosiuose rūmuose ir jam pasakė: „Dievas tikrai sėdėjo tau ant peties tą dieną!“ O prezidentas atsakė: „Taip, žinau ir dabar esu pasiryžęs visas savo likusias dienas jam pašvęsti“.

Kovoje prieš komunizmą prez. Reagan artimai bendradarbiavo su popiežiumi Jonu Pauliumi II, su juo susitikdamas tris sykius. Prezidentas popiežiui nusiuntė slapta, JAV žvalgybos darytas, nuotraukas sovietų tankų, besitelkiančių aplink Lenkiją. Abu vadai kovojo savu būdu ir savitais ginklais, siekdami to paties tikslo.

Prez. Reagan iš Kongreso išreikalavo padidinti lėšas, skiriamas krašto gynybai ir visur sustiprino JAV karines pajėgas. 1983 m. Reagan savo lemiamoje kalboje paskelbė, jog JAV ketina sukurti naują priešraketinę gynybos sis-

temą, kurią jo kritikai pavadino „Žvaigždžių karu“ (Strategic Defense Initiative). Sovietų generaliniai sekretoriai Konstantin Černenko ir Michail Gorbačiovo visokiais būdais bandė šį planą sutriuškinti, tačiau prez. Reagan užsišpyrėsi jo laikėsi. Reagan patarėjai kalbėjo, jog reikėjo ginklo, kuris neveiktų, laimėti karą, kuris neprasidėjo. Neįstengę prez. Reagan įbauginti ar atkalbinėti nuo „Žvaigždžių karo“ programos, sovietų vadai buvo priversti bandyti modernizuoti sustingusią sąjungą ir tuo bent kiek atleido varžtus bei praverė geležinius varžtus, o pro tą plyšėlį pirmoji išlindo Lietuva. Ultramoderni „Žvaigždžių karo“ idėja, nors ir nebuvo įvykdyta, tačiau sugebėjo psichologiškai sukreisti sovietus, kuriems grėsė bankrotas. Jie buvo priversti pripažinti, jog niekuomet Amerikos pasivyti nesugebės.

Kai, lankydamasis Berlyne, prez. Reagan tiesiog apeliavo į Gorbačiovo „Ponas Gorbačiove, nugriauk šią sieną!“ ir dar: „Atkelk šiuos varžtus!“ — rodydamas į Brandenburgo vartus — geležinė užtvara ir šaltasis karas gavo mirtiną smūgį.

Prez. Reagan su gen. sekretoriumi pasirašino kelias branduolinių ginklų sumažinimo sutartis ir per tuos susitikimus Gorbačiovo igijo didelę pagarbą JAV prezidentui. Budami skirtingų įsitikinimų, jie vis vien draugiškai bendravo. Įdomu, kad Gorbačiovo atvyko į Reagan laidotuves, norėdamas jį pagerbti.

Prezidentas Reagan — „amžinasis optimistas“ — gal ir šiandien mums lietuviams turi ką pasakyti, jau iš Anapuso. Jis visada buvo įsitikinęs, jog Dievas turi planą kiekvienam žmogui, kurio jis galbūt šioje žemėje neįstengia gerai suvokti, tačiau amžinybėje supras. Reagan visą gyvenimą didžiai mylėjo savo kraštą ir tikėjo jo ateitimi. Susirgęs Alzheimer liga, jis bylojo taučiai: „Pradedu kelią, kurį mane nuves į gyvenimo saulėlydį, tačiau Amerikai visada naujas saulėtekis nušvis“. Jis savo veiksmais parodė, jog blogi tikrai galima nugalėti gerumu ir net su priešais elgtis žmoniškai, laimint jų širdis.

ŠIS TAS APIE POPIEŽIUS

ALEKSAS VITKUS

Nr. 10

Tuo metu visa Europa buvo pripratusi matyti galvas riedant, žmones deginamus ant laužo ar kariamus kartuvėse. Taip darė pasauliečiai valdovai, nelabai nuo jų atsiliko ir Bažnyčios vadovai.

Karingasis ir išlaidusis popiežius Urbonas VIII (1623–1644) valdė apaštalių Sostą, kai vyko nuožmūs 30-ies metų karas (1618–1648). Istoriijoje Urbonas VIII liko žinomas savo popiežiška klaida, kai jis apkaltino ir suėmė garsų astronomą Galilėjų už jo tariamą klaidingą mokslą, kad žemė sukasi aplink saulę, o ne atvirkščiai. Nors asmeniškai jis buvo pamaldus, doras ir dosnus, jis išieškojo Vatikano išdą, dalindamas dovanas ir vietas savo gausiems giminėms. Urbonas VIII paskyrė šv. Kazimierą, kuris buvo paskelbtas šventuoju 1602 m. jau popiežiaus Klemenso VIII (1592–1605), Lietuvos globėju.

Naujos XVIII amžiaus idėjos

Popiežius, kuris mokėjo gyventi ir su dvasininkija, ir su pasauliečių valdžiomis, buvo Benediktas XIV (1740–1758). Geras diplomatas ir teologas, visų mėgstamas, pirmas popiežius, kuris pradėjo rašyti bažnytines enciklikas. Mėgdavo vaikščioti po Romos gatves, kur mielai kalbindavo sutiktus žmones. Bet laikai jau keitėsi, keitėsi ir žmonės. Filosofai ir rašytojai vis dažniau pabrėždavo, kad religija turėtų būti žmogaus privatus dalykas, neturintis nieko bendra su valdžia.

Artėjo XVIII šimtmečio pabaiga, ir žmonių religingumas, ir Bažnyčios autoritetas buvo gerokai smukes. Valstybių vadovai ypač nekętė karingai disciplinuotų jėzuitų ordino ir jo itakos pasaulietiškam gyvenime. Karaliams nelabai patiko jėzuitų misijonieriškas darbas ir jų įtaka žmonėms. Gana ramus ir net bailus popiežius Klementas XIV (1767–1774) jautė tokį monarchų spaudimą, ir nutarė atsakyti jėzuitų ordino patarnavimui, jį uždarydamas 1773 m.

Visas XVIII amžius buvo stipriai dominuojamas naujų idėjų, naujos laisvės. Gal pats įžymiausias to amžiaus atstovas buvo prancūzų filosofas, rašytojas Voltaire. Jis nebuvo tikras revoliucionierius, o tik aršus religinio fanatizmo ir kai kurių kunigų tamsumo priešinys. Jo filosofija nebuvo labai griežtai nusistatusi prieš Bažnyčią. Jis ir mirties patalę sutiko atlikti išpažintį, ir priimti Paskutinįjį patepimą. Šiaip, pagal jį, Bažnyčia

ir religija turėjo būti atskirtos nuo valstybinių reikalų. Tokį galvojimą pasekė daug radikalesni prancūzų revoliucijos vadai, ir taip pat ir Amerikos konstitucijos autoriai.

Kilus prancūzų revoliucijai, sudrebėjo ir beveik visų Europos kraštų valdžios. Pietų Amerikos žmonės išsilaisvino iš Ispanijos ir Portugalijos jungo. Napoleonas įkūrė Milano respubliką ir grąsino popiežiui, kad jis išlaisvins Romą nuo popiežių nelaisvės. Tačiau, užuot laisvinęs, jis pasirašė sutartį su popiežiumi Pijum VI (1775–1799), pagal kurią popiežius turėjo atiduoti kai kurias savo žemes ir mokėti Napoleonui didžiulę išpirką. Po kurio laiko Pijus VI buvo suimtas ir ištremtas į Prancūziją, kur jis ir mirė. Jis turėjo daug rūpestių su Lietuvos katalikais, kurie per Lietuvos valstybės padalinimus pateko į Rusijos carienės Katerinos II valdžią.

Toks popiežiaus suėmimas ir nužeminimas žmonėse sukėlė popiežiaus-kankinio vaizdą. Apaštalių sostas vėl atsigavo ir pasidarė grynai dvasinio gyvenimo centras. Po Pijaus mirties, užtruko net trys mėnesiai, kol buvo išrinktas naujas popiežius, priėmęs Pijaus VII (1800–1823) vardą. Jis bandė kaip nors taikytis su Napoleonu ir net sutiko keliauti į Paryžių, kur jis Napoleoną turėjo karūnuoti Prancūzijos imperatoriumi. Norėdamas popiežiui parodyti, kad jis neturi jokios galios, karūną ant savo ir savo žmonos Žozefinos galvos Napoleonas užsidėjo pats. Grįžtant namo, popiežiaus karietą visur sutiko minios klūpančių tikinčiųjų, laukiančių popiežiaus palaiminimo. Tokio vaizdo Europa dar nebuvo matiusi. Popiežiaus asmenybė vėl tapo garbinga ir net savotiškai šventa, ne tik katalikų, bet ir kitų krikščionių akyse.

Bažnyčia po truputį atsigauja

Apakintas savo pergalėmis, Napoleonas pradėjo save vadinti ir Italijos karaliumi, ir pareikalavo, kad popiežius uždarytų savo valstybės uostus jo didžiausiu priešui, Anglijos ir Rusijos, laivams. Popiežius nesutiko, sakydamas, kad jis esąs „Dievo vikaras“, ieškantis taikos su visais. Už tai jam ir teko būti suimtam, ištremtam į Prancūziją. Ir, tik Napoleonui pralaimėjus karą žygi prieš Rusiją, popiežius galėjo grįžti į Romą. Po to jis vėl atstatė jėzuitų ordną (1815), o Vienos kongresas popiežiui grąžino visas jo prarastas žemes.

Bus daugiau

PRIIMTI STUDIJUOTI JAV KARO AKADEMIJOSE

Birželio 15 d. Amerikos centre ambasadorius Stephen Mull įteikė priėmimo pažymėjimus trims jaunuoliams iš Lietuvos, kurie šiais metais buvo priimti į JAV karo akademijas.

Trys naujieji kadetai buvo atrinkti iš vienuolikos kandidatų Lietuvoje ir konkuravo su tūkstančiais kitų valstybių jaunuolių, kurie dalyvavo žymiųjų JAV karo akademijų skelbtuose konkursuose. 2008-aisiais metais Jungtinių Valstijų West Point karo akademiją (United States Military Academy at West Point). Pakrantės apsaugos karo akademiją Connecticut valstijoje bei Jūrų akademiją Anapolyje, MD,

baigs trys Lietuvos jaunuoliai. Visi trys išvyks studijuoti į JAV dviejų savaitių bėgyje.

Naujieji pirmakursiai prisijungs prie jau ne pirmus metus visose keturiose JAV karo akademijose studijuojančių, kitų devynių lietuvių. Šiuo metu Lietuvoje jau dirba septyni JAV karo akademijas per pastaruosius ketverius metus baigę Lietuvos jaunuoliai. Visi, JAV karo akademijas baigę, Lietuvos jaunuoliai grįžę penkerius metus privalo dirbti Lietuvos ginkluotose pajėgose.

Jungtinės Valstijos vieno kadeto ketverių metų bakalauro studijoms vidu-

tiškai išleidžia apie 200,000 dolerių. Be akademinių studijų kadetai dalyvauja karo akademijų sporto komandų veikloje, vasaros metu dalyvauja karinėse pratybose, tarptautinėse programose, keliauja po kitas užsienio valstybes.

2004 m. rugšėjį Lietuvos Krašto apsaugos ministerija kartu su JAV ambasada skelbė 2005 m. kandidatų studijuoti JAV karo akademijose konkursą. Kandidatai privalo būti geros sportinės būklės ir studijuoti baigiamosiose klasėse arba būti baigę vidurinę mokyklą.

Lietuvos dainų švenčių metraštyje apvali data

ANATOLIUS LAPINSKAS

Šiemet Lietuvos dainų švenčių metraštyje — apvali data: prieš 80 metų Kaune įvyko pirmoji Lietuvos dainų šventė. Palyginti su kitų Baltijos tautų dainų švenčių istorija — estų pirmoji įvyko 1869, latvių — 1873 metais, lietuvių dainų kelias gerokai trumpesnis. Tačiau tai nesumažina mūsų dainų švenčių tradicijos — UNESCO pripažintos pasaulio nematerialiojo paveldo sedėvų, reikšmės. Birželio 19 d. Kaune įvyks visos Lietuvos chorų dainų šventė „Tėvynės balsai“ skirta Lietuvos dainų švenčių 80-mečiui.

Pirmoji dainų šventė — atgimusių tautos parašai

Lietuvių kultūros ir muzikos veikėjai XIX amžiaus antroje pusėje, be abejo, žinojo apie sėkmingai besiplėtojančią kaimyninių Baltijos tautų — estų ir latvių dainų švenčių sąjungą, bet galimybių surengti ką nors panašaus Lietuvoje tuo metu, deja, nebuvo. XX amžiaus pirmajame dešimtmetyje, po spaudos ir mokykloje gimtąja kalba draudimo panaikinimo, 1906 m. „Vilniaus žiniose“ buvo paskelbtas sumanymas organizuoti visos Lietuvos dainų šventę. Deja, ji irgi nebuvo įgyvendinta, viskas apsiriboję vienkartiniiais rajoninio masto renginiais — chorų koncertais, teatro spektakliais.

Tik atkūrus Lietuvos valstybingumą 1918 m., Dainų švenčių sąjūdžio idėja tapo tikrove. 1923 m. gruodį sudaryta komisija, o po dviejų mėnesių suburtas ir Dainų šventės ruošos komitetas. Dainų dienos pirmininku išrinktas Kauno miesto burmistras J. Vileišis. Ilgai buvo svarstoma, kur rengti šventinę kariuomenės paradų vietą (dabartinių K.

Petrausko ir Aukštaičių gatvių kampe), Ažuolyne ar Aleksoto oro uoste. Pasirinkta pirmoji vieta.

Šventės vadovai J. Žilėvičius, S. Šimkus, J. Štarka, J. Naujalis, J. Bendorius, A. Kacanauskas ir kt. rūpinosi repertuaru, chorų meniniu lygiu „kad į šventę nepatektų žmonės be klausos ir balsų“. Šventėje dalyvauti pageidavo 97 chorai. Kaune tuo metu turėjo būti atidaryta Žemės ūkio ir pramonės, Tapybos ir skulptūros parodos, šventei skirti du spektakliai „Rigoletto“ ir „Carmen“. Dainų šventės vietoje įrengta estrada, taip pat du vandens telkiniai, turėję pagerinti akustiką, 6,000 sėdimų vietų žiūrovams. Bilietai buvo brangūs: 2-8 litai sėdėti, 1 litas stovėti.

1924 m. rugpjūčio 23-ąją, šventės dieną, 7 val. ryto įvyko generalinė repetitija. 2:30 v. p.p. atidaryta Žemės ūkio ir pramonės paroda, 3 val. p.p. prasidėjo Dainų šventė. Įvairiais duomenimis, žiūrovų susirinko net 60,000.

Respublikos prezidentas A. Stulginskis įteikė vyriausiems dirigentams J. Naujaliui, S. Šimkui, J. Štarkai auksinius garbės ženklus. Šventė prasidėjo V. Kudirkos „Tautiška giesmė“. Iš viso per abu koncertus skambėjo 34 dainos: 13 originalių ir 21 harmonizuota lietuvių liaudies daina.

Antrąją šventės dieną nuo ryto iki vakaro pliaupė lietus (perseikojantis vos ne kas antrą Lietuvos dainų šventę!), todėl teko ją atidėti rytojau, dienai. Tačiau entuziazmo nesumažėjo ir per antrąją koncertą. Šventėje dalyvavo apie 3,000 dainininkų. Kai kurias dainas dainavo bendras jungtinis choras, kai kurias — atskiri chorai. Apie šventės lygį galima spręsti iš repertuaro, kuriame buvo ir gana sudėtingų kūrinių: J. Naujalo „Pavasaris“, „Jaunimo

giesmė“, Č. Sasnausko „Ateitininkų himnas“, S. Šimkaus „Darbininko daina“ ir kt.

Nepriklausomybės metais įvyko dar dvi šventės, o 1943 m. planuota ją surengti Vilniuje. Deja, politiniai ir karo vežiai visus planus sujaukė.

Dainuojančią revoliuciją pagimdė dainuojanti tauta

Pokario šventės, nors jos buvo laikomos pirmąsiais ideologiniu, ir tik po to kultūros reikišniui (apskritai, visas menas tuo metu buvo laikomas ideologiniu frontu), reikia vertinti, kaip tautinę saviraišką, skatinusią išlaikyti tautiškumą, patriotizmą, laisvės troškimą viltį.

Pirmąją tikrosios laisvės kibirkštį tapo 1990 m. dainų šventė, tai buvo atgaautos nepriklausomybės, visuotinio pakilimo ir džiaugsmo pasireiškimas. Nors virš Lietuvos tvyrojo politinio nerimo šešėlis, o pasirodymas šventei vyko tikros ekonominės blokados sąlygomis, dainuojančiųjų ir šokančiųjų entuziazmas buvo beribis. „Atvaziuosime arkliais, atkeliausime pėsčiom, dainuosim nevalgę ir negėrę“, — euforija „mes nugalėsime“ rito per visą Lietuvą — tokios nuotaikos iš tiesų vežėjo kiekvieno dainininko dainos širdyje.

I šventę per didžiausius vargus atvyko nemažas būrys JAV, Kanados, Australijos, Lenkijos lietuvių. Viename bendrame pasaulėje išblaškytų tautiečių būryje laisvai ir nevaržomai pasigirdavo V. Kudirkos „Tautiška giesmė“, kitos dešimtmečiais tildytos dainos. Tai buvo labiausiai vienijanti (dar nesitikint 1991 m. sausio 13-osios išbandymu), dvasiškai lianti, patriotiškai nuteikianti šventė. Į ją per blokados sukelto užtvaros atvyko 579 chorai, 18,679 dainininkai.

1994 m. šventė buvo tarsi

dviguba. Iš pradžių atskiru koncertu Kaune paminėtas Pirmosios Lietuvos dainų šventės septyniadesimtmetis. Eitynės nuo Laisvės paminklo į Dainų slėnį tapo tautos kelio simboliu.

Ne mažesnis pasisekimas lydėjo choristus ir Vilniuje. Pirmą kartą Dainų švenčių istorijoje atskirai pasirodė išsviję chorai, padainavę tris išsviję kompozitorių dainas. Šventės finale visas jungtinis 14,465 dainininkų choras vėl atsigrėžė į pasaulio lietuvių ausis. Diriguojant svečiams iš Amerikos, skambėjo mūsų tautiečių J. Strolis, J. Godevė, A. Vanagaicius dainos, ilgametis Dainų švenčių dirigentas L. Abarius dirigavo savo paties subalsuotą „Leiskit į tėvynę“, o šventę baigė mūsų aukso klasika: „Lietuva brangi“, „Lietuviai esame mes gimę“, „Kur bėga Šešupė“.

1998 m. šventė, kaip ne kartą atsitiko, vėl buvo permurkta „iki paskutinio siulelio“, tačiau 15,630 dainininkų ištverė iki paskutinio „Lietuva brangi“ akordo, „Tautiška giesmė“ diriguojant vienas seniausių chorvedžių ir kompozitorių P. Slizys. Ne mažiau jaudinančiai su skambėjo J. Dambrausko „Malda už tėvynę“, kuria Pirmosios Respublikos metais prasidėjo Kauno radiofono programos.

Išsviję kūrybai atstovavo K. V. Banaicio dainos, lengvesni ritmai skambėjo jaunimo chorų pasirodyme, o aukso fondo — „Kur giria žaliuoja“, „Lietuva brangi“ — akordai bangavo baigiamosios šventės dalyje.

2003 m. dainų šventės Vingio parko estradoje dainavo 15,548 choristai. Didės dainų koncerto dalis vėlgi buvo lietušumerkta. Tačiau pakilimo nei tarp dainininkų, nei publikoje netrūko. Finalinėje koncerto dalyje skambėjo nauji lietuvių kopozitorių patriotiniai kūrinių: V. Augustino „Tėvynės balsai“, G. Abariaus „Šviesa amžinoji dainos“, G. Svilainio „Gimtinei“. Kaip visada, sulaukta gausaus tautiečių būrio užsienio, naujai išspręstas vizualinis šventės apiforminimas.

Dainų diena Vingio parke 2003 m. liepos 6 d., minint Lietuvos valstybingumo 750 m. sukaktį.

niai: V. Augustino „Tėvynės balsai“, G. Abariaus „Šviesa amžinoji dainos“, G. Svilainio „Gimtinei“. Kaip visada, sulaukta gausaus tautiečių būrio užsienio, naujai išspręstas vizualinis šventės apiforminimas.

Kaunas — dainų švenčių aukuro kurstytojas

2004 m. Kauno dainų šventėje „Tėvynės balsai“ dalyvauja beveik 200 šalies chorų, apie 7,000 dainininkų. Šventė skirta Lietuvos dainų švenčių 80-mečiui. Tai — stambiausias šalies chorų renginys tarp Pasaulio lietuvių dainų švenčių (artimiausia įvyks 2007 m.).

Didžiausią chorų grupę sudaro daugiau nei 60 jaunųjų chorų, tai dar kartą įrodo mūsų dainų švenčių tradicijos gyvybingumą. Apskritai, chorų sąjūdis reiškiasi ne vien didžiuliuose miestuose, bet ir regionuose. Pavyzdžiui, iš Jurbarko ir Gargždų atvyks po penkis chorų, iš Anykščių, Biržų, Kretingos, Mėžiūnų, Moletų, Šakių, Šilalės, Šilutės, Ukmergės, Utenos, Zarasų po tris, dau-

giausia, jaunimo chorai.

Miestų grupės vadovu lieka Kaunas, iš šventės šeimininkų miesto dalyvaus 40 chorų, tarp jų 11 jaunių chorų. Iš Vilniaus šventėje dainuos 25 chorai, iš Klaipėdos — 7, Šiaulių — 6, Marijampolės ir Elektrėnų — po 5.

Šventės koncerto repertuaras jungia tradiciją ir dabartį. Greta lietuvių chorinės klasikos skambės ir šiuolaikinių kompozitorių A. Martinaičio, V. Bartulio, Z. Bruzaitės, V. Miškinio, V. Augustino dainos. Nežmiršta ir populiarioji pasaulio klasika — J. Strauss „Žydrasis Dunojus“, G. Verdi „Čigonų choras iš „Trubaduro“. Taip pat nuskambės po vieną latvių ir estų dainą, Europos himnas — L. van Beethoveno IX simfonijos tema, o visą šventę

vainikuos antrasis Lietuvos himnas — „Lietuviai esame mes gimę“.

Šventės dirigentų būryje — žinomi dirigentai L. Abarius, K. Kšanas, R. Dagėla, R. Maleckaitė, K. Placūnas, P. Puošinas, G. Purlys, A. Petrauskas, P. Bingelis, taip pat svečiai iš Latvijos ir Estijos.

„Tėvynės balsai“ — ne tik tautinės kultūros žiedas, bet kartu ir patriotiškas renginys, taip pat europietiško bendradarbiavimo pavyzdys, išreiškiantis daugelio dešimtmečių mūsų dainų švenčių tradicijų dvasią. Reikia tikėtis, kad toks intensyvus dainų švenčių aukuro kurstyimas — pernai įvykusi Pasaulio lietuvių dainų, šiemet „Tėvynės balsų“ šventė — jo šviesa padarys dar ryškesnę.

SKAMBA KANKLIAI, AIDI DAINOS...

Lietuviai be dainos negalėjo ir negali gyventi, su daina suaugo ir ją paskyrė tėvynėi, per dainą išliejo visus savo gyvenimo rūpesčius, vargus, džiaugsmus.

Suaugusių meilė dainai atgyja vaikuose.

Gegužės 22 dieną Karaliaučiaus mieste skambėjo kankliai, sklido dainos, linksmai sukosi rateliai, mokinių lūpose atgijo lietuvių poetų eilės, skirtos Kristijonui Donelaičiui, išraukos iš poemos „Metai“.

Vaikų folkloro festivalyje dalyvavo 10 vaikų ansamblių: Algirdo Karmilavičiaus vadovaujamas „Gintarelis“, Kaliningrado 35 licejaus ansamblis, vad. Oksana Peregudova, dalyvavo ir Tilžės „Draugystė“, vad. Nijolė Gimbutienė, Ragaines 2-osios vid. m-klos atliekėjai, vad. Gitana Risciukienė, Kaliningrado 4-osios vid. m-klos mokiniai, vad. Elena Gudavičius, Gusevo ansamblis „Beržynėlis“.

Gumbinės kanklininkės.

vad. Loreta Zakaraitė, Gumbinės vaikų folklorinis ansamblis „Nadruvelė“, vad. Irena Tiriuba. Taip pat svečių ansamblis „Goloka“, vad. Tatjana Stenčeko.

Ypač puikiai pasirodė Gumbinės lietuvių ansamblis „Nadruvelė“ ir Gastų raj. „Beržynėlis“. Jų ansambliai išsiskyrė iš kitų tradicinėmis lietuvių dainomis, šokiais, instrumentine muzika.

Visi dalyviai gavo Padėkos raštus, asmenines dovanėles, saldainių.

Laikraščio „n. Aušra“ info.

Vaikų folkloro festivalyje dainuoja „Nadruvelės“ ansamblis.

autotradeusa
sales • export • rebuilding
www.autotradeusa.com

PADEGAME SURASTI, NUPIRKTI IR ATVEŽTI AUTOMOBILIUS IŠ BET KURIO JAV AUKCIONO. PERSIUNČIAME AUTOMOBILIUS IR DETALES. ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ REMONTĄ!
Tel. 708-430-6880, 630-774-1192

SIŪLO DARBA
CNA and COMPANIONS
We are looking for experienced caregivers (minimum of 2 years with an agency in home health care) willing to work as live-ins or on weekends. Part-time and full-time positions available. Driver's license and available car help. Must speak English and have work authorization paper.
Call 312-739-9144.

ISNUOMOJA
ISNUOMOJAMAS
4 kambarių butas Marquette Parke
naujesniame name. \$550.
Apsildymas įtrauktas į kainą.
Tel. 773-737-0835

VACATION IN KENNEBUNK, MAINE!
Franciscan Guest House
Near Monastery, Beach & Shops
Call: 207-967-4865
www.franciscanguesthouse.com

WOODRIDGE ISNUOMOJAMI
1-2 mieg. naujai suremontuoti butai. 1 mieg. — \$607;
2 mieg. — \$682.
Tel. 630-910-0644, Jana.

PASLAUGOS
A&S Šildymas Saldymas
6556 S. Kedzie Chicago, IL 60629
Prekyba, instaliavimas, aptarnavimas
— Licensed — Bonded — Insured
24 val. per parą
7 dienos per savaitę
773-778-4007
773-531-1833

STATYBOS, REMONTO DARBAI
ZIL CONSTRUCTION
Work: 312-388-8088;
815-272-5193
Cell/fax: 815-744-5360; 773-581-5920
Contractor
Žilvinas Vencius
Albert Selevi
www.zilconstruction.com

STATE FARM INSURANCE AUTOMOBILIO.
NAMIŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS
Agentas Frank Zapolis (versle 49 metai)
Off. Mgr. Aukse S. Kane,
Vilma Jarulienė,
Virginija Smukaitienė
kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654; 773-581-8654

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

VARŠUVA.

Sios savaitės pabaigoje Lenkijoje pradeda veikti nemokama informacinė linija, kuria bus galima pranešti apie asmenis, Antrojo pasaulinio karo metais prisidėjusius prie žydų žudymo. Šią karo nusikaltelių paieškos kampaniją pradėjo Simon Wiesenthal centras. Jo biuro Jeruzalėje direktorius Efraim Zuroff, kuris vadovavo šiai paieškai, lenkų dienraščiui „Metro“ sakė, kad Lenkijoje bus ieškoma tų nusikaltelių, kurių veikla dar nebuvo išaiškinta, ir kad dėl senyvo Antrojo pasaulinio karo nusikaltelių amžiaus tai yra paskutinė galimybė patraukti juos atsakomybėn. Asmenys, pasakamieji ir pranešę apie karo nusikaltėlių galės gauti 10,000 eurų atlygį. S. Wiesenthal centras padeda Lenkijos valstybinio atminimo institutas, tačiau jo direktorius abejoja, kad pavyks išaiškinti nors vieną Antrojo pasaulinio karo nusikaltėlių, prisidėjusių prie Holokausto.

MASKVA.

Maskvos teisme prasidėjo pastaraisiais metais Rusijoje daugiausia triukšmą sukėlusis procesas — teisiamas buvęs „Jukos“ vadovas Michail Chodorkovskij ir jo verslo partneris Platon Lebedev. Teismas pritraukė pagrindinių pasaulio ir Rusijos žiniasklaidos priemonių dėmesį. Priešais teismo salę išsiriavo kelios dešimtys televizijos kamerų, pačiame teismo pastate yra keliasdešimt žurnalistų. Nors paskelbtas, kad procesas atviras, o teismo salę galejo patekti tik septyni žiniasklaidos priemonių atstovai. Kaip praneša „Reuters“ korespondentas iš teismo salės, apsauga motyvavo apribojimus spaudai tuo, kad salėje yra ribotas vietų skaičius, nes atvyko labai didelė tarptautinių advo-

katų grupė, atstovaujanti „Jukos“ akcininkų tikslams. M. Chodorkovskij teismo dieną vėl smuko jo sukurtos bendrovės akcijų kainos. Šis teismas, kuriam vadovaus trijų teisėjų kolegija, yra svarbus išmėginimas prezidentui Vladimir Putin, kuris yra sakęs, jog nori, kad „Jukos“ byla būtų sprendžiama laikantis visų teisingumo principų. Jis taip pat įspėjo, kad valdžia netoleruos vengimo mokėti mokesčius, ir prieš teismą gali tekti stoti ir kitiems verslo ryklams. M. Chodorkovskij advokatų grupės narys sakė neturįs jokių abejonių, kad tiek buvęs „Jukos“ vadovas, tiek P. Lebedev bus nuteisti ir dešimčiai metų atsidurs už grotų. „Nesitikiu nieko kito, ką jau mačiau anksčiau. Tai valstybė, kuri su naikina savo geriausią bendrovę, o jos aukščiausius narius neregaliai laiko kalėjime“, sakė Robert Amsterdam.

PARYŽIUS.

Aptiktas pirmasis kompiuterinis virusas, galintis apkresti bevielio ryšio telefonus, tačiau, anot antivirusinės programinės įrangos kūrėjų, iki šiol šis virusas jokios žalos nesukėlė. Rusijos antivirusinės programinės įrangos bendrovės „Kaspersky Labs“ Prancūzijos padalinys pareiškė, jog panašu, kad virusą pavadinimu „Cabir“ sukūrė tarptautinė grupė, kuriantis virusus, siekdama parodyti, jog „jokia technologija nėra patikima ir apsaugota nuo jų puolimų“. „Cabir“ užkrečia operacinę sistemą, kuri naudojama kai kuriose bevielio ryšio telefonų rūšyse, pavyzdžiui, kai kuriuose „Nokia“ modeliuose. Jei virusui pasiseka įsiskverbti į telefoną, ant ekrano pasirodo užrašas „Cabir“, o virusas atgyja kiekvieną kartą, kai telefonas įjungiamas. „Cabir“ pasirodymas rodo, jog jau paruoštos technologijos, galinčios kurti virusus bevielio ryšio telefonams.

JAV

NEW YORK.

JAV priešlėktuvinės gynybos struktūros buvo visiškai nepasirengusios 2001 metų rugsėjo 11-osios atakoms, rodo nepriklausomos tyrimo komisijos duomenys, kuriais remiasi laikraštis „The New York Times“. Komisija mano, jog JAV priešlėktuvinės gynybos vadovybė lėtai ir neveiksmingai reagojo į lėktuvų pagrobimą. „Rugsėjo 11-osios rytą esamos struktūros visais atžvilgiais nebuvo pasirengusios reaguoti į tai, kas įvyko. Oficialūs asmenys, kurie niekada neturėjo patyrimo arba nebuvo parengti susidurti su susidariusia situacija, skubotai mėgino griebtis improvizuotos gynybos“, sakoma ataskaitoje. Pasak ataskaitos, skubus viceprezidento Dick Cheney įsakymas, leidžiantis karinėms oro pajėgoms numušti pagrobtus lėktuvus, nebuvo perduotas laiku, kol paskutinis iš keturių pagrobtų keleivinių lėktuvų nenukrito į lauką Pensilvanijoje.

ARTIMIEJI RYTAI

BAGHDAD.

Visas neapdirbtos naftos eksportas iš Irako pietinių terminalų šią savaitę dėl užpuolimų, kurių metu buvo apgadinti du pagrindiniai ir šiuos uostus nutiesti naftotiekiai, nutrūko. Irakas iš pietinių uostų eksportavo daugiau kaip 1.6 mln. barelių naftos per dieną. Beveik visa nafta buvo eksportuojama iš Basra terminalo. Neapdirbtos naftos tiekimas iš šiaurėje esančio Kirkuk telkinio antadienį dėl sprogimo prie naftotiekio taip pat nutrūko. Irako policija pranešė, kad partizanai taip pat nužudė naftos telkinio priežiūrinčios bendrovės „North Oil“ pareigūną Ghazi Talabani.

Derybos tarp „Švyturio-Utenos alaus“ ir „VP Market“ tebevyksta

Vilnius, birželio 16 d. (BNS) — Konfliktuojančių bendrovių — Lietuvos alaus rinkos pirmūno „Švyturio-Utenos alaus“ ir didžiausios Baltijos valstybėse mažmeninės prekybos tinklo operatorės „VP Market“ atstovams susitarimo pasiekti kol kas nepavyko.

Tačiau teigiama, kad derybose dėl „Švyturio-Utenos alaus“ produkcijos tiekimo į „VP Market“ tinklo parduotuves atnaujinimo pasistūmėta į priekį.

„Einame prie susitarimo, nes abiem pusėms naudinga kuo greičiau susitarti. Diskusijos jau vyksta greičiau, ir galima tikėtis, kad galbūt per savaitę galėsime susitarti“, teigė alaus daryklą valdančio Suomijos susivienijimo „Baltic Beverages Holding“ (BBH) tarpdvių reikalų direktorius Baltijos valstybės Saulius Galadauskas.

Jis pripažino, kad derybas šiek tiek pristabdė tai, kad „VP Market“ generalinis direktorius Ignas Staškevičius šiuo metu išvykęs į užsienį.

Konfliktas tarp didžiausios Baltijos valstybėse mažmeninės prekybos tinklo operatorės ir alaus rinkos pirmūno prasidėjo sijos jau vyksta greičiau, ir galima tikėtis, kad galbūt per savaitę galėsime susitarti, teigė alaus daryklą valdančio Suomijos susivienijimo „Baltic Beverages Holding“ (BBH) tarpdvių reikalų direktorius Baltijos valstybės Saulius Galadauskas.

Kaip sakė Lietuvos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas, teismas dar nepriėmė sprendimo dėl dvilinkto Lietuvos piliečio, kuris minėtame laive dirbo, kuris minėtame laive dir-

bo virėju. Visiems dvylikai Lietuvos jūrininkų buvo pateikti individualūs kaltinimai dėl narkotikų kontrabandos stambiu mastu. JAV įstatymai narkotikų gabenimą laiku sunkiu nusikaltimu, už kurį baudžiama ilgiais nelaisvės metais.

Pasak ambasadoriaus V. Ušacko, ambasada suteiks visą įmanomą pagalbą, kad jūreiviai galėtų grįžti į tėvynę. Anot dip-

lomatų, iki dviejų savaitų gali užtrukti dokumentų tvarkymas ir kiti migracijos formalumai.

Motorlaivis „Jalta“ buvo su laikytas pernai birželio pabaigoje Karibų jūroje netoli Barbadoso. Laive buvo rasta apie 3.5 tonos kokaino, kurio rinkos vertė siekė 1.25 mlrd. litų.

Beveik metus jūreiviai buvo laikomi kalėjime Floridoje. Jie teigė nežinoję apie laivo gabenamą narkotikų siuntą.

siųlyti pirmąją vietą.

K. Bobelis LKD pirmininku tapo 2001 metais, kai jo vadovaujama Krikščionių demokratų sąjunga prisijungė prie Lietuvos krikščionių demokratų partijos, o pastaroji pakeitė pavadinimą į LKD.

K. Bobelio ir partijos nuomonės išsiskyrė ir dėl prezidento rinkimų, kuriuose buvęs partijos vadovas parėmė buvusią premjerę Kazimirą Prunskienę, o LKD — buvusį euroderybininką Petrą Auštrevičių.

Krikščionys demokratai pašalino iš partijos buvusį vadovą

Vilnius, birželio 16 d. (BNS) — Partijos „Lietuvos krikščionių demokratai“ valdyba antradienį pašalino iš partijos buvusį savo vadovą parlamentarą Kazį Bobelį.

Laikinai partijos valdybos pirmininko pareigas einantis Ignas Vėgelė pranešė, kad K. Bobelis pašalintas „už nuolatinius partijos statuto pažeidimus“.

Už K. Bobelio pašalinimą balsavo 6 valdybos nariai, nė vienas neabsavo prieš ir 2 susi-

laikė. K. Bobelio nesutarimai su partija prasidėjo po to, kai kovo mėnesį partijos konferencija nauju pirmininku išrinko Molėtų merą Valentą Stundį.

Apie savo atsistatydinimą laišku konferencijai pranešęs K. Bobelis vėliau užprotestavo naujo pirmininko rinkimus ir apskundė juos teismui.

Kilus konfliktui K. Bobelis nepateko į partijos kandidatų į Europos Parlamentą sąrašą, nors anksčiau jam buvo ketinta

Iš buvusio politkalinio lūpų

1941 m. baisiojo birželio trėmimų paminėjimui, ir apie komunizmo formos bei blogio prigimtį

POVILAS
VAICEKAUSKAS

Maskvos įsakymu, pagal garsiąją Sovietų Sąjungos NKVD komisaro pavaduotojo Serov nuorodą, Maskvoje suplanavo Stalin, Berija, Litkens, Merkulov, Abakumov, o Lietuvoje vykdė Gladkov, Niunka, Koša, o taip pat pagal Lietuvos komunistų partijos centro komiteto biuro nutarimą, datuotą kovo 26 d. su Antano Sniečkaus parašu, protokolais Nr. 11, 1941 m. birželio 14 d., 3 val. ryto, visoje Lietuvos teritorijoje prasidėjo masiniai žmonių areštai ir trėmimai, išvežimas į tolimiausius Sibiro rajonus. Sudarant trėmimo sąrašus, asmens bylos buvo paruošiamos prieš metus, ar bent prieš kelis mėnesius. Kiekvienoje byloje medžiagos būdavo 20-100 lapų. Žinias apie numatyti trėmti žmogų teikė užverbuoti agentai, komunistai, paprastai tos apylinkės žmonės ar kaimynai, kurie gerai žinojo, kiek tas valstietis turi žemės, gyvulių, ar turėjo samdinių, kokios organizacijos nepriklausomybės laikais dalyvavo ir t.t.

Komunistų tuomet buvo apie 700. Visas būsimųjų tremtinių bylas paruošdavo MGB apskričių-rajonų skyriai, o jas tvirtindavo LTSR valstybės saugumo ministras. Patvirtintos bylos grįždavo atgal į MGB rajonų skyrius ir ten būdavo sudaromi sąrašai, kuriuos peržiūrėdavo LKP rajono pirmasis sekretorius, o pasirašydavo vykdomojo komiteto pirmininkas. Ūkininkų šeimas iš kaimų ar vienkienius suimdavo ir išveždavo karinės operatyvinės grupės iš 8-10 žmonių. Šioje akcijoje dalyvavo ne tik čekistai, buvę Lietuvoje, bet jiems talkino iš anksto paruošti kadrai iš Maskvos, Baltarusijos, Smolensko, Pskovo ir kt. Rusijos vietų. Apskričių operatyviniai trejetai paprastai buvo sudaromi pagal internacionalą — iš vieno ruso, vieno žydo ir vieno lietuvio. Pagal LGGRTC duomenis, tuomet išvežė 22,100 žmonių, Lietuvos piliečių, 700 sušaudyti ir 470 nukankinti kalėjimuose. Lietuvos žmonių perpildyti, gyvuliams gabeniti skirti, vagonai ištisais ešelonais dundėjo į rytus, išveždami tuos, kurių didžiajai daliai niekada nebuvo lemta grįžti. Vežė Lietuvos mokytojus, gimnazijų ir aukštųjų mokyklų dėstytojus, teisininkus, žurnalistus, Lietuvos kariuomenės karininkų šeimas, diplomatus, įvairių įstaigų tarnautojus, ūkininkus, agronomus, gydytojus, verslininkus, vaikus ir kūdikius, neščias moteris, senelius net ligonius. Vežė iš miestelių, vežė iš miestų, vežė iš kaimų, vežė ir vežė...

Sunkvežimiai nenutrūkstama srove slinko link geležinkelio stočių, kur vyrus, šeimų galvas, čekistai atskirdavo ir grūsdavo į kitus vagonus, sakydami, kad atskiria tik laikinai, kelionės laikui, o iš tikrųjų — melavo. Jų likimas jau buvo nuspręstas — jie buvo vežami mirti, į Krasnojarsko ir šiaurės Uralo likvidacinius lagerius, nors jie nebuvo nei tardyti, nei teisti — visai be jokio teismo.

Niekuo nekalti, jie ejo į tuos vagonus, nežinodami, kad jie, jau yra mirtininkai, ir kad šią akimirką jiems jau reikia amžinai atsisveikinti — atsibūti, paskutinį kartą apkabinti savo žmonas, vaikus ir tėvus.

Čekistai visą laiką melavo, apgaudinėjo, grūdavo žmones į vagonus, dažnai neleisdami pasiminti net būtiniausių daiktų. Giminių, kurie bandė perduoti į vagonus maisto produktų, ar šiltų rūbų, sargybiniai neprileido ir muše šautuvų buožėmis. Apie tokias išvežimo scenas kalba daugybė buvusių tremtinių ir kalinių užrašytų atsiminimų. Antikomunistiniame Kongrese ir Tarptautinio Vilniaus visuomeninio tribunolo procese „Komunizmo nusikaltimų įvertinimas“ 2000 m., kuriame teko aktyviai dalyvauti ir liudyti, įsiminė viena labai jaudinanti scena, kai liudijo, per stebuklą gyva išlikusi, buvusios nepriklausomos Lietuvos diplomato dukterė Černekytė, tuomet vos kelių metų mergytė, pakliuvusi į baisiojo birželio trėmimus. Stovėjo prie mikrofono palinkusi, žilagalvė moteris, sunkiai tramdydama ašaras, virpančių balsu pasakojo, prisiminė, kaip jos tėvelis, atsistojęs vagono tarpduryje dar spėjo garsiai sušukti: „Tegyvuoja laisva Lietuva“ ir jo daugiau niekada nebeišvydo.

Ji taip pat pasakojo apie vaikų laivelius, kuriuos sargybiniai išmesdavo iš vagonų, iš baržų, ar tiesiog palikdavo ant upės krantų. Juos visus vežė į šiaurę, prie Laptevų jūros, į Lenos žiotis — šaltą ir ledinę Trofimovką. Taigi jiems niekas nedavė pieno, niekas nelaukdavo geležinkelio stotyse ir prielaukose su karštu maistu, su bufeto užkandžiais, nelydėjo jokia medicinos seselė su raudonu kryžium, kaip įžuliai melavo ir rašė KGB-istų surašyta bei išveivijai per jos neapsižiūrėjimą klasingai įpiršta pirmoji „Kovų ir kančių istorija“, kurią teko gerokai pakoreguoti, parašyti komentarus.

Dabar noriu truputį priminti apie Antikomunistinį kongresą ir tarptautinį Vilniaus visuomeninio tribunolo procesą „Komunizmo nusikaltimų įvertinimas“ 2000 m., kuris įvyko Vilniuje 2000 m. birželio 12, 13, 14 d. bei tu pačiu metu rugsėjo 4, 5, 6 ir 27 d. Visa tai suorganizavo ir vadovavo trys buvusieji Lietuvos politinių kalinių bei tremtinių organizacijos, kurių nariai kentėjo sovietiniuose kalėjimuose, lageriuose ir tremtyje, o taip pat ir Lietuvos partizanai — Lietuvos Laisvės kovos sąjūdį irgi be išimties buvo sovietinio Gulago kaliniai — iš viso 21 žmogus. Į komiteto sudėtį dar įėjo vienas humanitarinių mokslų daktaras, viena istorikė ir advokatė. Kongresą rėmė Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Vilniaus miesto Savivaldybė, Lietuvos fondas, Tautos fondas ir daug išveivijos organizacijų JAV, Kanadoje ir Australijoje, o taip pat atskiri asmenys. Mums, politiniams kaliniams, tremtiniams ir partizanams, buvusios komunizmo aukoms, labai norėjosi, kol dar esame gyvi, kad, kaip Niurnberge buvo teisiamas ir pasmerktas vokiečių nacionalsozializmas-hiterizmas, įvertinti jo padaryti nusikaltimai žmonijai, o vykdytojai nubausti — taip ir komunizmas su savo vykdytojais turi atsakyti už savo nusikaltimus, juo labiau, nes komunizmo aukų skaičius, pagal Kongreso cituojamą „Juodąją knygą“, siekia 100 mln. ir kelis kartus viršija nacių aukas. Pradžią buvo padaryta Vilniuje 2000 metais, o plačiau apie tai galima rasti knygoje „Antiko-

DRAUGAS, 2004 m. birželio 17 d., ketvirtadienis

5

A + A

BRONIUI ANDRIUKAIČIUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo žmonai PETREI, dukrai ALDONAI, sūnams JONUI ir BRONIUI bei visiems artimiesiems.

Union Pier Lietuvių draugija

munistinis kongresas ir tribুনো procesas“, išleista Vilniuje 2000 m. „Ramonos“ leidykla, 923 psl.

Komunizmo doktrinos prigimtis, kurios esmę sudaro vadinama „klasių kovos teorija“, yra nemokslinė, nehumaniška ir nusikalstama. Komunizmas nėra ideologija, o tikrai teorinis, kriminalinių nusikaltimų taisyklės, žmoniškumui, žmonijai ir karo nusikaltimų pateisinimas — tvirtino Kongreso vyriausios kaltintoja Zita Šličkytė. Komunizmas yra nusikaltėliška konspiracija — taip ją įvardijo JAV Kongresas. Romos popiežiai taip pat labai aiškiai pasisakė prieš komunizmą. Pijus XI 1937 m. enciklika „Divini Redemptoris“ pasmerkė komunizmą, kaip ateistinį. „Kai šį žemės pranašų skelbiama laisvė ir žadamas rojus, paplūsta žmonių ašaromis su krauju, mūsų širdys tikėjimo pakeltos, mato naują dangų ir naują žemę...“ Popiežius Pijus XII, 1949 m. liepos 1 d. paskelbė ekskomuniką katalikams, kurie sąmoningai eina su komunizmais. Iš tikrųjų ateistinių mąstymo žymių gausu pas komunizmą kūrėjus. Štai, pavyzdžiui, komunizmo kūrėjas Karolis Marksas parašęs „Komunizmo manifestą“ 1847 m. savo poemoje „The Player“ rašo: „Pragariški garai aptemdė mano smegenis ir aš einu į pamišimą, mano širdis yra visiškai pakeista. Matot šį kardą? Tamsybų Kunigaikštis ji man perdavė ir man dabar dirguoja, ir duoda ženklus, netgi daug drąsiau, aš šoku mirties šoki“ (psl. 74, Sent to Earth, by Michael Brown). Arba kitoje poemoje (ten pat, „The Pale Maiden“): „Šis dangus man atimtas, aš žinau gana gerai, mano siela, kitąsyk būvis ištikima Dievui, apspręsta dabar pragariui...“

Zenonas Pazniakas, atstovas iš Baltarusijos, Antikomunistiniame kongrese tvirtino, kad komunizmas reiškiasi, kaip Rusijos imperializmo forma. Čia labai daug tiesos, nes visai buvo skelbiama, kad rusų kalba — tai būsimosios komunistinės visuomenės kalba, tarpusavio bendravimo kalba. Ir iš tikrųjų daugelį mūsų lietuvių politinių kalinių areštavo pakišę rusiškai surašytus arešto orderius, tardė rusų tardytojai, rusiškai keikėsi, rusiškai surašydavo protokolus, kurių dažnai nesuprasdavom, teisė kazkur Maskvoje, mums ten nebūnant, teisė pagal Rusijos Federacijos baudžiamąjį kodeksą, pagaliau vežė, trėmė į Rusiją.

Kai kas tvirtina, kad Lietuvos valstybė — pilietinė kūriny. Kokių piliečių: ivanovų, jedinstvininkų, rusų, lenkų, gudų? Ne. Lietuvos valstybė yra lietuvių tautos kūriny — iškovotas Lietuvos karių savanorių, partizanų, laisvės kovotojų, patriotų-disidentų, sausio 13-tos aukų ir kitų dorų lietuvių. Lietuva — tautinė valstybė, o ne kažkokių sumestinių piliečių telkinys. Ir mes, išveivijos lietuviai, esame vienos tautos sūnūs ir dukros, vieno medžio šakos, atžalos išsklaidytos po pasaulį, visokių bangų, visokio likimo, bet jungiami vienos kalbos, kultūros ir kilmės. Todėl mes visi turime žinoti tiesą apie

blogį, su kuriuo mūsų tauta susidūrė. Žmonės, kurie nežino savo krašto istorijos, yra tarsi vaikai, o tauta, nežinanti savo praeities, yra tauta be ateities. Minint 1941 m. baisų birželį, yra gera proga aiškiau pažvelgti į sovietų vykdytą genocidą Lietuvoje, jo pasekmes.

Antikomunistiniame kongrese Vilniuje ir tribুনো buvo minima tokia statistika: Lietuva neteko 780,000 gyventojų, 21,556 žuvo su ginklu priešėsi okupantams, tai Lietuvos partizanų auka; 275,697 žmonės buvo išvežti į Sibirą, lagerius ir Gulagą; 25,000 paimti į Raudonąją armiją, žuvo fronte; 444,000 repatrijavo, pasitraukė iš Lietuvos. Šalia visų tų nebylių skaičių, išskyla šimtų tūkstančių sumaitoti likimai, pažeistas tautos genofondas ir tautos dvasingumas. Reikia aiškiai suprasti, kad paskutiniai LTSR dešimtmečiai buvo daugiau nei 200,000 komunistų ir daugiau nei pusė milijono komjaunuolių ir kad buvo vadovaujamasi ne Dešimtimi Dievo įsakymų, bet moraliniu komunizmo statybos kodeksu. O jo esminės žymės tai Dievo paneigimas, bėgalinis atsidavimas komunistų partijai, jos vedama politika ir didžiausia neapykanta tiems žmonėms, kurie tam priešinosi ar to nesiekia. Lietuvoje komunistai suaukino 7,200,000 knygų, išimta iš bibliotekų, o prispaudino savo 81 milijoną ir niekas jų nenaikino. Moralinio Komunizmo statybos kodekso žymių akivaizdžiai galima pastebėti dabartinėje Lietuvos visuomenėje, jos žmonėse: keturi dešimtmečiuose, penkiasdešimtmečiuose ir kitokio amžiaus. Lengva atstatyti sugriautus tiltus, namus, išistus subombarduotus miestus, bet nuskurdintą žmogaus sielą, pažeistą jo moralę, bendrą jo dvasingumą — gali atstatyti tik vienas Dievas. Bet taip yra ne vien tik Lietuvoje, bet ir tuose kraštuose ar valstybėse kur Markso, Engelo, Lenino, Stalino „saulė“ švytėjo ar tebešviečia.

Kokios išvados peršasi iš Baisiojo birželio minėjimo, ką turėtume atsiminti? Mūsų visų buvusių politinių kalinių, partizanų, tremtinių noras yra tai, kad mes, lietuviai, perduotume iš kartos į kartą istorinę tiesą apie blogį, su kuriuo susidūrėme ir kaip su juo grūmėmės, kad mes, lietuviai, žinotume savo praeitį, ypač jaunesni — jaunimas, vaikai. Tauta, nežinanti savo praeities — tauta be ateities. Mūsų prisimenami išvežtieji, sušaudytieji, sukilėliai, partizanai, kaliniai ir tremtiniai yra šventos aukos, nes užgeso jų daugelis su Dievo ir tėvynės žodžiu lūpose, pasi-priešinę vienokiu ar kitokiu būdu prievartai, melui, smurtui ir neteisėbei — yra verti didžiausios pagarbos.

Todėl dėkojant Visagaliui už beribį Jo gailingumą, kad daugelį tūkstančių mūsų išvežė iš Sibiro lagerių, Gulagų, o gal, tiksliau pasakius, išnešė ant savo pečių, užsikroves šalia nešio į Kalvariją kryžiaus.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

BEVERLY SHORES, IN, būsia lietuviškos pamaldos kiekvieno mėnesio trečiąjį sekmadienį. Ši mėnesį jos bus 20 d., 1 v.p.p. vietos laiku Šv. Onos bažnyčioje. Mišias auko kun. Antanas Gražulis, JS. Visi kviečiami.

RANKŲ LENKIKŲ KLUBAS „Aidas“ organizuoja rankų lenkimo konkursą visiems, pasitinkantiems savo jėgomis, kuris įvyks birželio 19 d. Joninių šventės metu. „Aido“ klubo rankų lenkikai kviečia vyrus pasirūngti tarpusavyje ir iškviesti stipriausio Joninių rankų lenkiko titulą. Teisėjais „Aido“ klubo sportininkai.

GINTARĖS KARALIŪNAITĖS koncertas skelbtas birželio 20 d., PLC, Lemonte, atidėtas kitai datai. Lietuvos vaikų globos būrelis dėkoja planavusiems atvykti į labdaros koncertą paremti vargingai gyvenančius vaikus ir studentus Lietuvoje.

48-OJI LIETUVIŠKŲ STUDIJŲ savaitė, rengiama Lietuvių fronto bičiulių, šią vasarą bus Dainavoje rugpjūčio 22-29 d. Daugiau informacijos apie savaitės programą ir paskaitininkus bus paskelbta vėliau.

LAIKINIS LIETUVOS Respublikos prezidentas A. Paulauskas, Lietuvos ambasadorius JAV V. Ušackas ir LR konsulas Čikagoje A. Daunoravičius dalyvaus XII Lietuvių tautinių šokių šventės pokylėje, liepos 3 d. Hyatt Regency O'Hare viešbutyje (9300 W. Bryn Mawr Ave., Rosemont). Visiems, atvykusiems į šventę

bus puiki proga pabendrauti su jais. Pokylis pradžia 7:30 v.v. Bus kokteiliai ir vakarienė, šokiams gros brolių Švabų ansamblis. Tame pačiame viešbutyje bus vakarienė ir šokiai jaunimui, kuriuos praves Justinas Andriusis. Bilietus į abu renginius galima įsigyti birželio 19 d. per Joninių šventę, „Seklyčioje“ ir krautuvelyje „Lietuvėlė“.

AUTOBUSAS Į XII LIETUVIŲ tautinių šokių šventę, organizuojamas Čikagos pietvakarių (Marquette Parko) apylinkės valdybos, išvyks iš Šv. M. Marijos Gimimo parapijos liepos 3 d., 12:15 v.p.p. Vietas užsisakyti galima parapijos raštinėje darbo valandomis, tel.: 773-776-4600 arba 708-424-8323.

AUTOBUSAI Į TAUTINIŲ ŠOKIŲ šventę, organizuojami Lemonto Socialinių reikalų skyriaus, išvyks iš Pasaulio lietuvių centro liepos 3 d., 12:15 v.p.p. Rezervuoti vietas, tel.: 630-968-0184, arba 708-346-0756.

TRAGIŠKOJO BIRŽELIO minėjimas, Cicero lietuvių telkinyje įvyks birželio 20 d., sekmadienį, Šv. Antano bažnyčioje. 9 v.r. šv. Mišios, tuoj po Mišių parapijos salėje akademinė programa, kurioje kalbės LR generalinis konsulas Čikagoje Arvydas Daunoravičius. Meninė programą atliks Povilas Strolia. Cicero LB valdyba ir ALTO skyrius ragina ir kviečia lietuvių visuomenę gausiai dalyvauti ir nepamiršti savo tautos kankinių.

Ieško giminių

Kazimieras Skardžius 1984 m. liepos-rugpjūčio mėnesiais svečiavosi pas savo pusbrolių Bronių Gelazių. Bendravo su vaikais Jūra ir Audroniu, bei vaikaičiais Lora, Eriku, Pauliumi ir Tomu.

Žinome, kad Bronius Gelazius ir Jūra yra mirę. 1991 m. mirė ir mano tėvelis Kazimieras Skardžius. Aš, jo dukterė Rita Skardžiūtė Vėžlienė, norėčiau rasti savo gimines.

Maloniai prašau atsileipti adresu:

R. Vėžlienė
Naujakurių 68-18.
LT - 3021 Kaunas,
Lietuva.

Nuotraukoje iš kairės stovi: Edmundas, Jūra, Lora, Audronis, Erikas; sėdi Paulius, tėvelis Gelazius, tėveliai Vasilaiuskai ir Tomas. 1983 m.

SKELBIMAI

Namams pirkti paskolas duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuomociniais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings**, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.

• **PIGIAUSIA — NE PATIKIMIAUSIA!** Kortelės dažnai nesuveikia. Paskutinės minutės nutrupa. O kaip su bendrovėmis, kurių centrinės net ne JAV ir siūlo „ypatingus įkainius“? Dažniausiai tai prastas internetinio tipo, o ne telefoninis ryšys. Protingas vartotojas renkasi amerikiečių firmą (įst. 1993 m.) **LITCOM**. Į Lietuvą iš namų ar mobilaus telefono TIK 11,9 ct., o JAV — 4,9 ct. Jokių mėnesinių mokesčių, jokių papildomų kodų. Išsklote gaunate su savo vietine sąskaita. **Registruokitės lietuviškai 708-386-0556**. Taupykite šiandien su LITCOM! Dėmesio! Įkainiai galioja tik naujiems klientams!

J. Dautaras vėl Lituanistikos tyrimo ir studijų centre

Jonas Dautaras, Vilniaus pedagoginio universiteto docentas jau daugelį metų vasarą stažuojasi lituanistikos tyrimo ir studijų centre. Jį galima sutikti įvairiuose lietuvių renginiuose, jis nuolat domisi išeivijos lietuvių gyvenimu. Ir šis domėjimasis prasidėjo gana seniai, dar sovietmečiu, kai susirašinėdamas su dėde John Barty (Jonu Bardausku), gyvenusiu Čikagoje, išvykusių į JAV 1911 metais, jis gavo pirmųjų žinių apie lietuvių veiklą išeivijoje. J. Barty atsiųsdavo J. Dautarui lietuvių ir anglų kalbomis knygų, laikraščių, atvirukų, foto nuotraukų. Vėliau, po daugelio metų, dėstydamas lyginamąją pedagogiką VPU, domėdamasis įvairių šalių švietimo sistemomis, tautinių mažumų švietimu, J. Dautaras susidomėjo ir JAV gyvenančiais lietuviais. 1996-ųjų gegužę prof. Jono Račkausko kvietimu, pirmą kartą stažavosi Lituanistikos tyrimo ir studijų centre, domėjosi lyginamąja bei egzodo pedagogika, Pasaulio lietuvių archyve rinko medžiagą bei užrašinėjo JAV lietuvių atsiminimus apie iškilią išeivijos pedagogą lituanistą Domą Veličką. Tą patį metų rugpjūčio

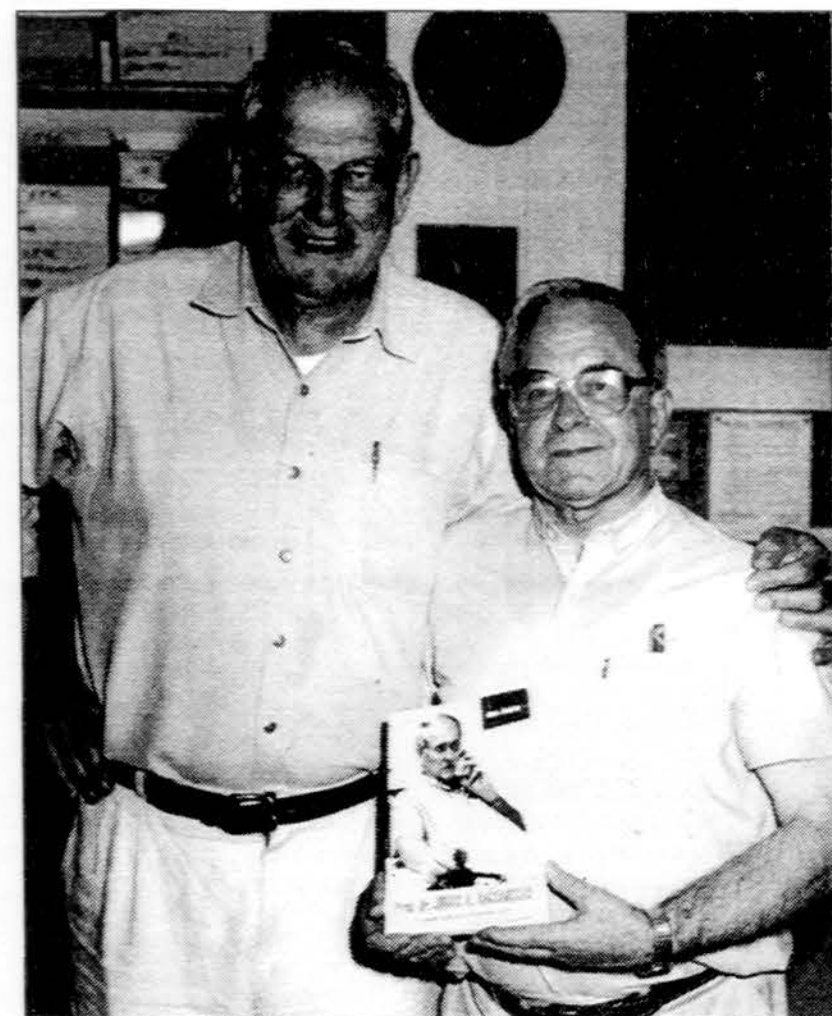
mėnesį dalyvavo tradicinėje JAV ir Kanados lituanistinių (šeštadieninių) mokyklų mokytojų studijų savaitėje Dainavoje (prie Manchester), ten skaitė paskaitas apie švietimo padėtį Lietuvoje. Tuo metu J. Dautarui kilo mintis pradėti tyrinėti JAV lituanistinių mokyklų veiklą, jaunosios kartos lituanistinių ugdymą, kadangi tai susiję su jo tiesioginiu darbu Vilniaus pedagoginiame universitete. Šis sumanymas sėkmingai įgyvendintas, J. Dautaras parašė monografiją „Lituanistinio ugdymo JAV būklė ir perspektyvos“ (1998), vėliau parengė chrestomatiją „Lietuvių išeivijos pedagoginė mintis“ (2001), monografiją „Pedagogas Juozas Placas: gyvenimas, idėjos, darbai“ (2002).

Na, o pati naujausia Jono Dautaro knyga — Mokslo ir enciklopedijų leidybos instituto studija apie Vilniaus pedagoginio universiteto ir Šiaulių universiteto garbės daktarą, Čikagos valstybinio universiteto profesorį, Lituanistikos tyrimo ir studijų centro vadovą prof. dr. Joną Račkauską. Kaip teigė knygos autorius, straipsnius apie Joną Račkauską, interviu su juo bei kitokio po-

būdžio publikacijas Nepriklausomos Lietuvos spaudoje pradėjo rinkti kai tik jie pasirodė, tuomet dar net negalvodamas apie knygos rašymą. Intensyviai medžiagą knygai rinkti pradėjo ketvirtą kartą stažodamasis Lituanistikos tyrimo ir studijų centre. Pasak J. Dautaro, prof. dr. Jono Račkausko pedagoginė, mokslinė, visuomeninė veikla atskleidžiama ne tik monografiniame straipsnyje „Pasiuokojės lietuvių bei“, bet atsispindi ir jo knygų, straipsnių, taip pat daugybės kitų autorių publikacijų trumpose anotacijose.

Intensyviai dirbantis autorius šią vasarą į Lituanistikos tyrimo ir studijų centrą atvyko ne tuščiomis. J. Dautaras jau paruošė spaudai leidinį — Pedagoginio lituanistikos instituto Čikagoje 45 metų gyvavimo istoriją. Knygoje apžvelgiama PLI, šioje svarbioje išeivijos mokymosi institucijoje mokesi studentai ir dirbę dėstytojai. Leidinyje gausiai iliustruotas nuotraukomis. Lituanistikos tyrimo ir studijų centras planuoja šią knygą išleisti liepos mėnesį.

Be to, J. Dautaras ir toliau tęsia savo tyrinėjimus apie lietuvių pedagogus, dirbusius

Lituanistikos tyrimo ir studijų centro pirmininkas prof. dr. Jonas Račkauskas priima svečią dr. Joną Dautarą su jo nauja knyga.

Nuotr. Jono Tamulaičio

Jungtinėse Amerikos valstijose. Šiais metais J. Dautaras renka medžiagą apie pedagogę, vadovėlių autorę Sofiją Jonynienę, planuojamai išleisti knygai apie šią lietuvių veikėją. Jis, bendradarbiaudamas su pedagogės

dukra Rūta Staniulienė, tvarkys S. Jonynienės pedagoginės veiklos dokumentus, rinks nuotraukas ir kaupis duomenis knygai.

Skirmantė Miglinienė
LTSC archyvų direktorė

Verta aplankyti

LANKYTINI ČIKAGOS IR APYLINKIŲ SODAI BEI PARKAI

63RD STREET BEACH HOUSE. Unikalus, dviejų aukštų pastatas Mičigano ežero pakrantėje, kur galima puikiai matyti ežerą su nuostabią gamtą. Įsikūręs 63rd St. ir Lake Shore Dr., tel. 312-742-4838.

BUCKINGHAM FOUNTAIN PAVILIONS. Istorinė vieta Čikagos širdyje. Columbus Dr. ir Congress Pkwy., tel. 312-742-5368.

CANCER SURVIVOR'S GARDEN. Nuostabus žalias koridorius iš įvairiausių augmenijos Grant Parke. 337 E. Randolph St., tel. 312-742-4838.

CHICAGO BOTANIC GARDEN. Pasaulyje garsus botanikos sodas. Ant 385 akrų žemės yra 23 įvairiausi sodai su salelėmis ir vandens telkiniais. Atidarytas kasdien nuo 8 v.r. iki kol pradeda temti. Įėjimas nemokamas, tačiau automobilio pastatymo kaina 8.75 dol. 1000 Lake Cook Rd. Glencoe, tel. 847-835-8370.

CHICAGO WOMEN'S PARK AND GARDENS. Privatus parkas, pripildytas moteriško aromato, atviras lankytojams. 1827 S. Indiana Ave., tel. 312-742-5369.

GARFIELD PARK CONSERVATORY. Nuostabi septynių pastatų konservatorija su tūkstančiais augalų. Įsikūrusi 300 N. Central Park Ave., tel. 312-746-5100.

GRANT PARK ROSE GARDENS. Sodai, kuriuose kas žingsnį matysite gėles — rozes. Parkas yra šalia Buckingham Fountain. Columbus Dr. ir Congress Pkwy., tel. 312-742-4838.

LINCOLN PARK CONSERVATORY GARDENS. Linkolno parko širdyje, šalia zoologijos sodo įsikūrę puikus sodai. Įėjimas nemokamas. 2391 N. Stockton Dr., tel. 312-742-4838.

THE MORTON ARBORETUM. 1,700 akrų medžių muziejus, įsikūręs tiesiog gamtoje. Lankytojų patogumui yra restoranai su suvenyrų parduotuvėmis. Dirba kasdien visus metus. Route 53 at Interstate 88, Lisle, tel. 630-719-2465.

WASHINGTON PARK REFECTORY. Šis parkas užima beveik 1,000 akrų ploto Čikagos pietinėje pusėje. Jame yra dviejų aukštų pastatas su kolonomis, ir saulės kambariais. Parke taip pat įsikūręs Museum of African-American History. 450 E. 55th St., tel. 312-747-7613.

OSAKA GARDEN. Autentiškas japoniškas sodas su paviljonais, mėnulio tiltais, Shinto vartais ir tradicine japoniška kultūra. Japonija padovanojo jį Čikagos miestui 1893 m. 5900 S. Lake Shore Dr., tel. 312-747-2474.

SOUTH SHORE CULTURAL CENTER. Šis parkas — tai 65 akrų parkai su golfo aikšte, teniso aikšte, mišiu, papildomiu ir originaliu South Shore Country klubu. 7059 W. South Shore Dr., tel. 312-747-2486.

NAUJAS KLEBONAS ŠVČ. MERGELĖS MARIJOS GIMIMO PARAPIJOJE

Jo Eminencija kardinolas Francis George paskyrė lietuvių kilmės kun. Antaną Markų į Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapiją klebono pareigoms. Nuo š.m. liepos 20 d. kun. Antanas Markus bus šios parapijos klebonas.

Kun. Antanas Markus buvo įšventintas gegužės 14 d. 1980 metais. Po kunigystės šventinimų yra dirbęs Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos pastoracijoje, vėliau Brighton Parko „Immaculate Conception“, Evergreen Parko „Holy Redeemer“ ir pastaruju metu Chicago Ridge rajone „Our Lady of the Ridge“ parapijose. Daug metų jis yra Vytčių organizacijos kapeleonas, aktyviai dalyvaujantis jos veikloje.

Birželio 20 d., sekmadienį, 10:30 v.r. šv. Mišias atsisveikindamas su parapija auko kun. klebonas Jonas Kuzinskas ir neeilinis svečias vyskupas Gustavo Garcia-Siller, kuris ta proga skelbs ir Dievo žodį. Vėliau vyskupas susitiks su parapijiečiais parapijos salėje.

„Draugo“ knygynėlyje

Kęstutis Trimakas

ŽMOGAUS AUKŠČIAUSI SKRYDŽIAI

Religinių išgyvenimų psichologija

Kęstutis A. Trimakas, išspauskimo — kunigas, iš profesijos — psichologas, igijęs filosofijos magistro, teologijos licenciato ir psichologijos daktaro laipsnį, daugelį metų dirbo asmenų, grupių bei šeimų psichoterapijoje ir profesoriavo Lojolos universiteto psichiatrijos fakultete Čikagoje, JAV. Nuo 1992 m. kasmet dėsto Vytauto Didžiojo universiteto Katalikų teologijos fakultete ir Tarpdiecizinėje kunigų seminarijoje Kaune. Yra parašęs keletą knygų. Ši yra pirmoji psichologijos srityje.

Knygos kaina 11 dol. Norintieji įsigyti šią ar kitas knygas, skambinkite į „Draugo“ knygynėlį, tel. 773-585-9500.

„DRAUGO“ RĖMĖJAI

AŲA Vytauto Čypo atminimui BIRUTĖ ČYPAS iš Hilton, NY, atsiuntė „Draugui“ 100 DOL. auką. Nuosirdžiai dėkojame ir užjaučiamai netekties valandą.

ELENA STANEVIČIENĖ, gyv. Coldwater, MI, parėmė „Draugą“ 50 DOL. auka. Širdingai dėkojame.

MARIJA R. TALŽŪNIENĖ iš Omaha, NE, apsilankiusi „Drauge“, paliko 50 DOL. auką. Esame labai dėkingi.

VICTOR ŠILĖNAS, gyv. Euclid, OH, kartu su prenumeratos pratęsimo mokesčiu, atsiuntė 50 DOL. auką „Draugui“. Labai ačiū!

DANUTĖ BABARSKIS iš Hickory Hills, IL, atnaujindama „Draugo“ prenumeratą, atsiuntė dar 50 DOL. auką. Dėkojame.